

DALMATINSKA OBITELJ RADNIĆ U VOJNOJ POVIJESTI DALMACIJE (17. – 18. STOLJEĆE)

Lovorka ČORALIĆ
Hrvatski institut za povijest
Zagreb, Hrvatska

UDK: 355.1 : 929.52 Radnić“16/17“
DOI: 10.21857/y26kec4z89
Izvorni znanstveni rad
Prihvaćeno: 17. ožujak 2021.

Rad je upravljen na raščlambu arhivskog gradiva i historiografskih podataka koji se odnose na dalmatinsku obitelj Radnić, njezine odvjetke i ulogu u vojnoj povijesti Dalmacije, ali i šireg područja mletačkih stečevina od konca 17. do konca 18. stoljeća. Utvrđuju se prvi početci spominjanja obitelji u mletačkim izvorima (kraj 17. stoljeća), kao i nastavak njihove uključenosti u mletačke prekomorske kopnene postrojbe, ponajprije one koje se odnose na konjaništvo (*Cavalleria Croati* i *Croati a cavallo*). U radu se kronološkim slijedom prati djelovanje pojedinih članova obitelji u mletačkoj vojsci (ponajprije u konjaništvu), a posebna je pozornost posvećena kapetanu Ivanu (oko 1680. – 1756.), djelatnom u vrijeme Drugog morejskog rata, kao i njegovu sinu Antunu (1723. – 1799.) koji je postigao čin pukovnika. U tom se kontekstu, uz podatke o njihovu napredovanju, donosi i detaljnija raščlamba sastava satnija kojima su navedeni osobno zapovijedali te iznosi zavičajno podrijetlo njihova vojnog ljudstva. U prilogama na kraju rada donose se i popisi sastava nekih od njihovih satnija, načinjeni prema gradivu iz Archivio di Stato di Venezia.

Ključne riječi: obitelj Radnić, Dalmacija, Mletačka Republika, vojna povijest, rani novi vijek.

UVODNE NAPOMENE. CILJ RADA

U prošlim stoljećima važnu su ulogu u istočnojadranskoj i mletačkoj vojnoj povijesti imale kopnene postrojbe Serenissime unovačene na širem području hrvatskog uzmorja, ali i u njegovoj unutrašnjosti. To su ponajprije profesionalne jedinice konjanika (*Croati a cavallo*, *Cavalleria Croati*) i pješaka (*Fanti oltramaringi*) koje se učestalo bilježe u vrijeme mletačko-osmanskih ratova u 17. i početkom 18. stoljeća (Kandijski rat: 1645. – 1669.; Morejski rat: 1684. – 1699. i Drugi morejski ili Mali rat: 1714. – 1718.). Njihove jedinice, raspoređene u pukovnije i njima pripadajuće satnije, bile su izrazito mobilne i dobro osposobljene za ratovanje (kao i za čuvanje mira) od sjevera Dalmacije i Boke kotorske do Peloponeza, pridonoseći očuvanju mletačke Terraferme i prekomorskih stečevina Republike svetog Marka. Podatci o navedenim postrojbama, kao i o njihovim zapovjednicima, u najvećem su broju sačuvani

su u Archivio di Stato di Venezia (fond Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli) i Državnom arhivu u Zadru (fondovi Generalni providuri za Dalmaciju i Albaniju, Bilježnici Zadra i drugi). Njihova znanstvena raščlamba vrijedna je za proučavanje svekolikih sastavnica vojne povijesti područja koji su se nalazili u sastavu Mletačke Republike.¹ U sklopu ovih istraživanja obrađeni su i u znanstvenim radovima prezentirani brojni visoki mletački časnici (iz pješačkih i konjaničkih jedinica: pukovnija i njima pripadajućih satnija) zavičajem ponajprije iz Dalmacije i Boke kotorske je te pritom podrobno raščlanjen i sastav njihova vojnog ljudstva.²

¹ O mletačkim vojnim snagama u ranom novom vijeku, posebice s obzirom na novačenja duž istočnog Jadrana, podrobnije vidi bilješku broj 1 u radu Lovorka ČORALIĆ, Albanski vojnici u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Povijesni prilozi*, god. 37, br. 54, Zagreb, 2018., 183 – 214. Zasebno o postrojbama mletačkih prekomorskih pješaka vidi u: Lovorka ČORALIĆ, Maja KATUŠIĆ, Kotorski plemići Frano Buća, Gabrijel Vraćen i Nikola Paskvali – časnici mletačkih prekojadranskih vojnih postrojbi (prva polovica XVIII. st.), *Povijesni prilozi*, god. 31, br. 42, Zagreb, 2012., 250 – 252. U tim se radovima mogu o navedenoj problematici pronaći i druge uporabljive bibliografske jedinice. Također, izrazito važne podatke o onodobnom ustroju vojnih snaga u Mletačkoj Dalmaciji vidi u: Nikola MARKULIN, *Mletačka vojna organizacija u Dalmaciji i Boki od Morejskog rata (1684. – 1699.) do Požarevačkog mira 1718.*, doktorska disertacija, Sveučilište u Zadru, Zadar, 2015.

² Vidi primjerice neke radove: Lovorka ČORALIĆ, Od zapovjednika hrvatske konjice do gorljivih autonomaša – šibenska obitelj Fenzi (XVII. stoljeće – početak XX. stoljeća), *Povijesni prilozi*, god. 30, br. 41, Zagreb, 2011., 203 – 231; Lovorka ČORALIĆ, Mletački pukovnik Ivan Krapović iz Maina (prva polovica 18. stoljeća), *Arhivski zapisi*, god. 18, br. 2, Cetinje, 2011., 81 – 106; Lovorka ČORALIĆ, Zadarski patricij Šimun Nassi – pukovnik hrvatskih konjanika u mletačkoj vojsci (početak 18. stoljeća), *Povijesni zbornik – godišnjak za kulturu i povijesno naslijeđe*, god. 4, br. 5, Osijek, 2012., 7 – 31; Lovorka ČORALIĆ, Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. – 1734.) – pukovnik hrvatske lake konjice (*Cavalleria Croati*), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 54, Zagreb – Zadar, 2012., 125 – 145; Lovorka ČORALIĆ, Mletački časnik Nikola Visković i sastav vojnoga ljudstva njegove prekomorske pukovnije početkom 18. stoljeća, *Historijski zbornik*, god. LXV, br. 2, Zagreb, 2012., 365 – 385; Lovorka ČORALIĆ, Zadarski patricij Lujo Detriko (1672. – 1749.) – zapovjednik hrvatske konjice (*Cavalleria Croati*), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 32, Zagreb, 2014., 99 – 129; Lovorka ČORALIĆ, Maja KATUŠIĆ, Andrija Mladinić i Mihovil Anđelo Filiberi – časnici postrojbe *Croati a cavallo* (iz društvene i vojne povijesti Dalmacije u XVIII. stoljeću), *Povijesni prilozi*, god. 28, br. 37, Zagreb, 2009., 247 – 282; Lovorka ČORALIĆ, Maja KATUŠIĆ, Od afričke obale do dalmatinske prijestolnice – mletački general Marko Antun Bubić (1735. – 1802.), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 28, Zagreb, 2010., 139 – 172; Lovorka ČORALIĆ, Maja KATUŠIĆ, Peraštanin Tripun Štukanović (+ 1769) – pukovnik mletačkih oltramarina, *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 50, Zagreb – Dubrovnik, 2012., 385 – 410; Lovorka ČORALIĆ, Maja KATUŠIĆ, Hrvatski vojnici u posljednjim danima Mletačke Republike – kapetan Nikola Bolica i njegovi *Fanti oltramarini*, u: *Ascendere historiam. Zbornik u čast Milana Kruheka*, ur. Marija Karbić, Hrvoje Kekez, Ana Novak i Zorislav Horvat, Zagreb, 2014., 197 – 208; Lovorka ČORALIĆ, Maja KATUŠIĆ, Pukovnici, bojnici, kapetani – časnici iz kaštelanske obitelji Kumbat u službi Mletačke Republike (18. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU*

Središnja tema ovoga rada, koji je nastavak proučavanja visokih časnika u mletačkoj vojsci hrvatskog podrijetla, upravljena je na dalmatinsku obitelj Radnić. Rad se zasniva na uporabi prethodno spomenutog gradiva iz zadarske i mletačke državne pismohrane, a korištena je i odgovarajuća znanstvena literatura koja se izravno odnosi na obitelj Radnić i njezine odvjetke i njihovu vojnu djelatnost. Kronološkim slijedom spominjanja obradit ćemo pojedine članove obitelji Radnić, poglavito one koji su djelovali u profesionalnim postrojbama i tijekom karijere obnašali određene činove, a u sklopu raščlambe donijet ćemo i sažet opis sastava njihovih satnija i pukovnija. Posebna pozornost bit će poklonjena Radnićima koji su djelovali u konjaničkim postrojbama, gdje ih i najučestalije bilježimo kao zapovjednike satnija ili pukovnija. Rad je također pokušaj rasvjetljavanja povijesti jedne dalmatinske vojničke obitelji koja je imala i zapaženu ulogu u društvenom životu sredina u kojima je živjela i djelovala.

RAŠČLAMBA ARHIVSKIH SPISA

Prvi član obitelji Radnić koji se, prema našim saznanjima, spominje u izvorima i literaturi je Nikola, pripadnik lokalnih vojnih snaga (*bandiera*) pod vodstvom harambaše Stjepana Andrića 1684. godine te za kojega se napominje da je iz Drniša.³ Sljedeći Radnić o kojemu imamo više podataka je Grgur (oko 1655. – poslije 1718.). Godine 1684. također je uključen u teritorijalne vojne

u Zadru, sv. 57, Zagreb – Zadar, 2015., 145 – 183; Lovorka ČORALIĆ, Maja KATUŠIĆ, Kotoranin Tripun Gregorina (1719-1791) – pukovnik hrvatskih konjanika (*Croati a cavallo*), *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 55/2, Zagreb – Dubrovnik, 2017., 375 – 406; Lovorka ČORALIĆ, Maja KATUŠIĆ, Jerolim Smeća – pukovnik mletačkih prekomorskih pješačkih postrojbi (druga polovica 18. stoljeća), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 59, Zagreb – Zadar, 2017., 289 – 314; Lovorka ČORALIĆ, Nikola MARKULIN, Šibenski plemić Mihovil Zavorović – zapovjednik mletačkih pješačkih postrojbi u završnim desetljećima 18. stoljeća, u: *Zbornik Šibenik od prvog spomena*, ur. Iva Kurelac, Šibenik – Zagreb, 2018., 301 – 317; Lovorka ČORALIĆ, Nikola MARKULIN, Kotorski plemić Benedikt Paskvali (1704. – 1790.) – zapovjednik mletačkih prekomorskih pješačkih postrojbi, *Acta Histriae*, god. 26, sv. 2, Koper, 2018., 393 – 428; Lovorka ČORALIĆ, Nikola MARKULIN, Vojni inženjer Antun Marković (u. 1767.) i njegova pješačka pukovnija, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 60, Zagreb – Zadar, 2018., 167 – 204; Lovorka ČORALIĆ, Nikola MARKULIN, Kotorski plemić i zapovjednik mletačkih prekomorskih pješaka Stjepan Buća i sastav njegove pukovnije (prva polovica 18. stoljeća), *Povijesni prilozi*, god. 38, br. 56, Zagreb, 2019., 261 – 294; Lovorka ČORALIĆ, Nikola MARKULIN, Trogirski plemići Michieli Vitturi – visoki časnici mletačkih prekomorskih kopnenih postrojbi u drugoj polovici 18. stoljeća, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 61, Zagreb – Zadar, 2019., 361 – 405.

³ Karlo KOSOR, Drniška krajina za turskoga vladanja, *Kačić. Zbornik Franjevačke provincije Presv. Otkupitelja*, sv. 11, Split, 1979., 188.

snage, ali u jedinici harambaše Mije Stipševića Peraice.⁴ Tijekom Morejskog rata istaknuo se u bitkama kod Uskoplja, Rame, Glamoča, Mostara, Čitluka i Livna te u nekoliko navrata bio ranjen. Za zasluge mu je generalni providur Dalmacije i Albanije Alessandro Molin 1689. godine dao na korištenje kuću u Drnišu i 60 kanapa zemlje u Slivnu, a godinu dana poslije mlinicu na Roškom slapu. Godine 1695. imenovan je serdarom Drniša uz plaću od 12 dukata mjesečno.⁵ Početkom 18. stoljeća (1703.) serdar Grgur Radnić odlikovan je odlukom generalnog providura Marina Zane u Duždevoj palači s pet kolajni i dvije zlatne medalje te naslovom *cavaliere di San Marco* (23. 6. 1703.), a stekao je (doživotno i kao dodatak na plaću) i dodatnih pet dukata mjesečne potpore.⁶ Naposljetku, 1706. godine agregiran je u obnovljeno Veliko vijeće Skradina.⁷

Iako ne možemo biti sasvim sigurni, čini se da je Grgur imao istoimenog sina koji je odlukom generalnog providura Angela Ema 1716. godine također imenovan drniškim serdarom.⁸ Dvije godine poslije isti je Grgur prema ispravi providura Alvisea Moceniga imenovan vrličkim serdarom s plaćom od dvadeset dukata.⁹ Drugi sin kavaljera Grgura bio je Mihovil, zapažen sudionik u borbama za Glamoč tijekom Drugog morejskog rata.¹⁰ Treći Grgurov sin bio je Antun koji se 1701. – 1711. godine spominje kao kapetan satnije postrojbe *Croati a cavallo* u skupu pukovnije kojom je zapovijedao zadarski plemić Karlo Benja (*Begna*),¹¹ a potom do smrti (15. srpnja 1715.) djeluje u istom činu u pukovniji Šimuna Nassija. Satniju Antuna Radnića preuzeo je njegov brat Ivan (oko 1680. – 1756.), zabilježen u pukovniji Nassi kao kapetan od 1716. godine.¹² Ivan Radnić bio je, kako se navodi u povelji generalnog providura Alvisea Moceniga iz 1. siječnja 1718., zapaženi sudionik Drugog morejskog rata. Istaknuo se u borbama u okolici Livna, a za zasluge je tada imenovan

⁴ K. KOSOR, Drniška krajina za turskoga vladanja, 192.

⁵ Državni arhiv u Zadru (dalje: DAZD), Generalni providuri za Dalmaciju i Albaniju (dalje: HR-DAZD-1-GPDA), Daniele Dolfin, kut. 60, sv. 3, fol. 285', 15. II. 1695.).

⁶ HR-DAZD-1-GPDA, Marin Zane, kut. 68, sv. 2, fol. 68-69' (23. VI. 1703.).

⁷ Ivan GRGIĆ, Obnova vlasteoske općine u Skradinu 1706. godine, *Zadarska revija*, br. 2, Zadar, 1958., 152 – 153; Ivo BABIĆ, *Skradin i njegovo područje u prošlosti*, Skradin, 1986., 33; Mladen ANDREIS, *Trogirsko plemstvo do kraja prve austrijske uprave u Dalmaciji (1805.)*, Trogir, 2006., 261.

⁸ K. KOSOR, Drniš pod Venecijom (Prilog poznavanju prošlosti Drniša), *Kačić. Zbornik Franjevačke provincije Presv. Otkupitelja*, sv. 7, Split, 1975., 30.

⁹ HR-DAZD-1-GPDA, Alvise Mocenigo, kut. 87, sv. 3, fol. 82-84' (1. I. 1718.); N. MARKULIN, *Mletačka vojna organizacija u Dalmaciji i Boki od Morejskog rata*, 189.

¹⁰ HR-DAZD-1-GPDA, Alvise Mocenigo, kut. 87, sv. 3, fol. 82-84' (1. I. 1718.).

¹¹ Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli (dalje: ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli), b. 774 (Cavalleria Croati), Reggimento Carlo Begna.

¹² Prethodno je bio u satniji brata Antuna. Vidi u: ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli), b. 824 (Cavalleria Croati), Reggimento Simeone Nassi.

zapovjednikom odnosno nadintendantom za područje Drniša, Knina i Vrlike, ali mu je za tu funkciju plaća ostala u razini kapetanske.¹³

Na ovome ćemo mjestu izdvojiti sastav njegovih vojnika prema popisu koji je također načinjen u Zadru 1. ožujka 1718. godine.¹⁴ Radnićeva je satnija tada brojila 39 časnika, dočasnika i običnih vojnika. Uz kapetana Ivana Radnića, kao nositelji činova bilježe se poručnik (*Tenente*) Nikola Bartanjaca, kornet (*Cornetta*) odnosno potporučnik Lelio Radnić¹⁵ te kaplari (*Caporal*) Petar Bardi, Milan Marković i Ivan Sikanica.¹⁶ Nažalost, samo za dio vojnika navedeno je njihovo поближе zavičajno podrijetlo, a to su izrijeком naselja (Novigrad zadarski, Zadvarje, Albanija, Kosovo kraj Knina, Zagora i Češka). U ovom popisu nisu sadržani drugi podatci o vojnicima Radnićeve satnije koji se često unose u popise unovačenih vojnika (dob, statura boja kose), redovito je zabilježena boja konja koje su zaduživali Radnićeви *Croati a cavallo*. Prednjače čilaši (*stor, storno*), a nešto su manje spomenuti dorati (*bai, baio*) i vranци (*mor, moro*). Ne znamo kako se u budućnosti odvijala sudbina Radnićeve konjaničke satnije. S obzirom na manjak podataka o vojnicima, ali i znakovitu činjenicu da je većina vojnika prekrížena s popisa, možemo s velikom vjerojatnošću pretpostaviti da – osim u formalnom smislu – satnija nikada nije uspostavljena i upućena na dužnost. Vjerojatnije je da se Ivan Radnić u većoj mjeri posvetio nadintendantskom funkcijom u zaleđu Dalmacije, koju je obnašao do 1729. godine. Ipak, poznati su nam neki podatci iz njegova osobnog života. Prema podacima Mladena Andreisa, vrsnog poznavatelja matičnih knjiga dalmatinskih gradova (posebice Trogira), Radnić je bio oženjen za Margaretu Smarić, udovu Hreljanović iz Kaštel Novog (preminula 1729.), a potom za Franku Čipiko (Cippico) (preminula poslije 1756. godine), trogirsku plemkinju iz kaštelanskog ogranka. Čini se da je posljednjih desetljeća života Ivan živio u Kaštel Štafiliću (od oko 1720. godine) te potom u Kaštel Novom.¹⁷ Nadalje, 1735. godine spominje se ugovor o gradnji kuće za mletačkog časnika

¹³ HR-DAZD-1-GPDA, Alvise Mocenigo, kut. 87, sv. 3, fol. 82-84' (1. I. 1718.). Vidi i: N. MARKULIN, *Mletačka vojna organizacija u Dalmaciji i Boki*, 200.

¹⁴ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli), b. 825 (Cavalleria Croati), Reggimento Simeone Nassi. Vidi i: N. MARKULIN, *Mletačka vojna organizacija u Dalmaciji i Boki*, 200. Popis se donosi u Prilogu 1. na kraju rada.

¹⁵ Iako to možemo pretpostavljati, na osnovu postojećih saznanja nije moguće Lelija dovesti u izravnu vezu s ovdje razmatranom obitelji Radnić.

¹⁶ Naknadno je osnovnom popisu pridružen još jedan običan vojnik.

¹⁷ M. ANDREIS, *Trogirsko plemstvo*, 261. Vidi i stariji uradak Jakova PERE, *Povijest Kaštel Štafilića, Kaštela*, 1997., 123 – 124, 183.

(naveden u činu pukovnika!)¹⁸ Ivana Radnića, načinjen u trogirskoj općinskoj kancelariji s protomajstorom Dominikom Scottijem. Doznajemo da Scotti nije završio kuću za pukovnika Radnića u predviđenom roku. Kao razlog se navodi nedostatak građevnog materijala koji Scottiju nije bio dostavljen, a koji je tražio posredstvom Frane Vuletina, opunomoćenog zastupnika (prokuratora) gradnje kuće kapetana Radnića. Od spomenutog Vuletina traži se da bude spreman dostaviti potraživani građevni materijal jer će u protivnom Scotti biti prisiljen napustiti gradnju. U dokumentu se, nažalost, ne navodi pobliza lokacija kuće koja je građena za Ivana Radnića, odnosno nalazi li se ona u Trogiru ili Kaštel Štafiliću te ju je danas teško locirati.¹⁹

Ivanovi su sinovi bili Grgur (1721. – 1728.) i Antun (1723. – 1799.), a potonji je koncem vojne karijere postigao i čin pukovnika. U spisima mletačke državne magistrature za novačenje prvi ga puta bilježimo 1758. u Veroni, u činu korneta u sastavu satnije kotorskog plemića i bojnika (*Sargente maggiore*) Tripuna Gregorine (pukovnika kotorskog plemića Franje Buća).²⁰ Godinu dana poslije Antun je poručnik u osobnoj satnji istog Buće (popisanoj u Bresciji),²¹ da bi potom 1760. (Brescia), 1765. (Zadar), 1772. (Benkovac) i 1774. (Mletci) djelovao u satnijama Antuna Duplančića (pukovnika Franje Buća), kao i u osobnoj satnji tada već promoviranog pukovnika Duplančića.²² Godine 1775. Antun Radnić promoviran je u potkapetana (*Capitan tenente*) te se bilježi u bivšoj pukovnici preminulog pukovnika Antuna Duplančića, odnosno u njegovoj osobnoj satnji koju je preuzeo kapetan Marko Kažotić.²³ Šest godina poslije zabilježeno je novo napredovanje Antuna Radnića. Dne 12. ožujka 1781. imenovan je kapetanom i uvršten kao zapovjednik satnije u pukovniju Tripuna Gregorine. Na tome je

¹⁸ Prema arhivskim saznanjima nemamo podatak da je Radnić stekao čin pukovnika i da je aktivno zapovijedao nekom pukovnijom. Moguće je da mu je čin dodijeljen faktično pred sam kraj vojne karijere te stoga u mletačkom arhivu nemamo podatke o satnijama njegove pukovnije. U tom slučaju riječ bi bila o počasnoj tituli (primjerice *Colonnello riformato*).

¹⁹ Lovorka ČORALIĆ, Ivana PRIJATELJ PAVIČIĆ, Prilog poznavanju djelovanja graditeljske obitelji Scotti (crkva sv. Grgura u Lepenicama u trogirskoj zagori), *Croatica christiana periodica*, god. XXVI, br. 49, Zagreb, 2002., 142 – 143.

²⁰ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 782 (Cavalleria Croati), Reggimento Francesco Bucchia.

²¹ Radnić je naveden kao naknadno dopisan. ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 782 (Cavalleria Croati), Reggimento Francesco Bucchia.

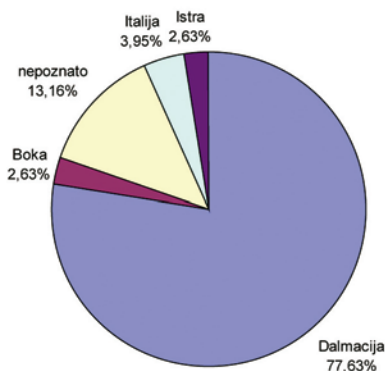
²² ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 782 – 784 (Cavalleria Croati), Reggimento Francesco Bucchia; Isto, b. 809 (Cavalleria Croati), Reggimento Antonio Duplancich.

²³ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 809 (Cavalleria Croati), Reggimento Antonio Duplancich. Nije rijetko da se pukovnika nakon smrti aktualnog pukovnika i dalje neko vrijeme nazivala po njemu. U satnji u kojoj je zabilježen Radnić kao običan se vojnik spominje Ivan Radnić iz Trogira.

mjestu naslijedio nedavno preminulog Marka Kažotića te se u rečenoj pukovniji bilježi u Mletcima 23. kolovoza 1781. godine.²⁴

U pukovniji Tripuna Gregorine članovi obitelji Radnić bilježe se i u sljedećem pratećem razdoblju. Godine 1786. (1. kolovoza) u Kotoru je načinjen popis unovačenih vojnika u satniji Antuna Radnića.²⁵ Osobna Radnićeve satnija brojila je 39 časnika, dočasnika i običnih vojnika. Među ovim vojnim ljudstvom bilježe se kadet Šime Radnić, kao i obični vojnik Josip Radnić iz Skradina. Časnički i dočasnički kadar u postrojbi tada su činili, uz kapetana Antuna Radnića, poručnik Petar Kadičić, kornet Jakov Lodena, kaplar Marko Sorari, vodnik (*Marescalco*) Antun Maraschini iz Verone i kurir (*Seller*) Jakov Prtenjača iz Polače. Dio vojnika naknadno je prekrižen, a na njihovo je mjesto u jedinicu prispjelo 37 novih vojnika, među kojima se, a u činu korneta, bilježi Ivan Martin Radnić.²⁶ U ovome popisu najčešće je zabilježeno zavičajno podrijetlo ljudstva (Grafikon 1). Prednjače Dalmatinci (77,63 %) koji su – uz veće obalne gradove Zadar, Šibenik i Split – najčešće iz zaleđa (Drniška, Kninska, Vrlička i Imotska krajina i tamošnja naselja). S Apeninskog je poluotoka potjecalo 3,95 % vojnika (Mletci, Verona, Vicenza), a na područje Boke (Kotor) i Istre (označeni kao *de Istria*) otpadalo je po 2,63 % konjanika. Naposljetku, iako je očito riječ (prema prezimenima) o hrvatskom podrijetlu, uži zavičaj nije naveden u 13,16 % upisa.

GRAFIKON 1. Zavičajno podrijetlo vojnika u satniji Antuna Radnića prema popisu iz 1786. godine

²⁴ U istoj se satniji kao običan vojnik bilježi i Ivan Antunov Radnić iz Trogira koji je naknadno prekrižen iz popisa. Vidi u: ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 816 (Cavalleria Croati), Reggimento Triffone Gregorina.

²⁵ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 817 (Cavalleria Croati), Reggimento Triffone Gregorina. Popis se donosi u prilogu 2 na kraju rada.

²⁶ Prema istraživanjima Mladena Andreisa, riječ je o Antunovu sinu, rođenom oko 1760. godine. Vidi u: M. ANDREIS, *Trogirsko plemstvo*, 261.

Naposljetku, uz gotovo je svakog je vojnika opisana i boja njihovih konja. Najčešće su zastupljeni dorati i vranci, a značajno manje čilaši.

Godine 1788. u Kotoru je 3. kolovoza ponovno popisana Radnićeve satnija koja je i tada činila dio pukovnije Tripuna Gregorine.²⁷ Veći dio vojnika popisanih u prethodnom primjeru i ovdje je prisutan (ukupno je zabilježeno 40 konjanika), a prezimenom Radnić spomenuti su, uz kapetana Antuna, kornet Ivan Martin Radnić i kadet Šime Radnić, pri čemu je za potonjeg, kao i u već obrađenom primjeru, izrijeком navedeno da potječe iz Skradina. U časničkom i dočasničkom dijelu ljudstva popisivači su zabilježili poručnika Petra Nakića, spomenutog korneta Ivana Martina Radnića, vodnika Antonija Maraschinija iz Verone, kaplare Marka Sorarija i Antuna Ruševića iz Budve, sedlara Gaspara Gollinija, kurira Jakova Prtenjaču te trubača (*Trombetta*) Leonarda Literića iz Zadra. U pukovnji Gregorina nalazimo Radnićeve satniju i u popisu iz 1788. godine (Mletci, 3. listopada).²⁸ Satnija je brojila 40 vojnika, a sastav nalikuje onome iz prethodno raščlanjenog popisa. Od drugih osoba prezimena Radnić ponovno se bilježi kadet Šime Radnić za kojega je izrijeком navedeno da je sin Antuna.²⁹ Nadalje, ponovno je spomenut kornet Ivan Martin Radnić, a naknadno je kao običan vojnik dopisan Josip Andrijin Radnić iz Skradina. Antun Radnić imao je čin kapetana i 1789. godine kada se 22. listopada u Padovi bilježi kao zapovjednik satnije unutar iste pukovnije Gregorina. Već iduće godine (10. travnja 1790.) promoviran je u čin potpukovnika (*Tenente Colonnello*), a njegovu je satniju naslijedio kapetan Vicko Duplančić.³⁰

Na samom kraju opstojanja Mletačke Republike Antun Radnić imenovan je pukovnikom.³¹ U sastavu njegove pukovnije nalazile su se satnije kojima su zapovijedali kapetan Marko Dešković (Mletci, 6. svibnja 1797.),³² kapetan Leonardo Giustiniani/Zustiniani (Mletci, 6. svibnja 1797.),³³ kapetan Juraj Kadčić/Kačić (Mletci, 6. svibnja 1796.)³⁴ i kapetan Bajo Nikolić (Mletci, 6. svibnja 1797.). Prema sadašnjim saznanjima raspoložemo sa samo jednim

²⁷ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 818 (Cavalleria Croati), Reggimento Triffone Gregorina.

²⁸ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 819 (Cavalleria Croati), Reggimento Triffone Gregorina.

²⁹ Vjerojatno nije riječ o Antunovu sinu. Na to nas upućuju istraživanja rodoslovlja obitelji Radnić koje je načinio Mladen Andreis, a u kojima se spominju Antunovi sinovi, ali među njima ne i Šimun. Vidi u: M. ANDREIS, *Trogirsko plemstvo*, 261.

³⁰ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 819 (Cavalleria Croati), Reggimento Triffone Gregorina.

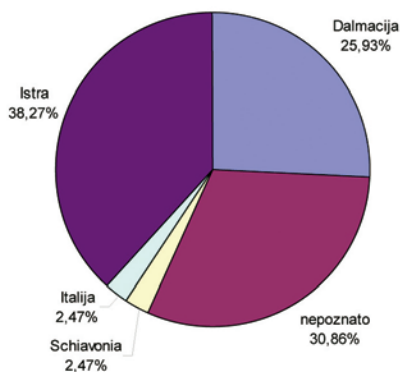
³¹ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 826 (Cavalleria Croati), Reggimento Antonio Radnich.

³² Satnija je u Mletke prispjela *al caso della segreta rivoluzione in questa città*. U satniji je kao običan vojnik djelovao Mijat Radnić.

³³ Satnija je u Mletke prispjela iz Roviga.

³⁴ Satnija je u Mletke prispjela iz Vicenze.

GRAFIKON 2. Zavičajno podrijetlo vojnika u satniji Antuna Radnička prema popisu iz 1796. godine

popisom vojnika u Radnićevoj osobnoj satniji (*compagnia propria*), a načinjen je u Mletcima na Silvestrovo 1796. godine.³⁵ Na samom početku dokumenta sadržani su podaci o plaćama pojedinih časnika, dočasnika i običnih vojnika. Pukovniku Radniću tada je bilo namijenjeno 40 dukata, poručniku i kornetu 15, a kaplaru, kadetu i običnim vojnicima (*Croviati*) po 10 dukata. Satnija je u svome osnovnom sastavu brojila 66 časnika, dočasnika i običnih vojnika, od kojih je čak njih 29 naknadno prekriženo. Na njihovo je mjesto uvršteno 15 novih vojnika, od kojih su dvojica također u nekom trenutku prekrižena s popisa. Uz pukovnika Radnića, časnički i dočasnički kadar u satniji činili su poručnik Vicko Pasini, kornet Ivan Dominik Sfachiotto, kadet Nikola Vlasto, kaplari Ludovik Gaetani i Karlo Plasogat, vodnik Antun Marchesini, sedlar Filip Guđarović, kurir Frane Jurić te trubač Ivan Brunelli. Kada je riječ o naknadno dopisanim vojnicima, kao obnašatelji specijaliziranih službi u jedinici spominju se timpanist (*Timpanista*) Antonio Salsi i kapelan (*Cappellano*) Šimun Perić. Zavičajno podrijetlo ljudstva ove prvotno izrazito brojne satnije (Grafikon 2) ukazuje da je najviše vojnika dolazilo iz Istre (38,27 %), a kao mjesta (uz opću oznaku *Istria*) bilježe se Kopar, Marčana, Piran, Poreč, Pula, Umag i druga. Dalmaciju je kao mjesto zavičaja navelo 25,93 % vojnika, a izrijeком se bilježe Drniš, Imotski, Klis, Omiš, Skradin, Split, Trogir, Vrlika, Zadar i druga mjesta. S neodređenog područja *Schiavonia* potjecalo je 2,47 %, a jednaki postotak otpada na vojnike s talijanskog područja (mletačka Terraferma). Naposljetku, na vojnike čije podrijetlo nije ubilježeno,

³⁵ ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 826 (Cavalleria Croati), Reggimento Antonio Radnich (Compagnia propria Antonio Radnich). Popis se donosi u prilogu 3 na kraju rada.

ali koji su prema prezimenima zasigurno s područja istočnojadranske obale ili njezine bliže unutrašnjosti, otpada 30,86 %.

Ovdje je potrebno ukazati na neke pojedinosti. Naime, raščlambom gradiva odnosno popisa unovačenih vojnika opažamo da velik dio njih, a ovdje se to ponajprije odnosi na Istrane, potječe iz istih krajeva, najčešće mikroregija. Ti se vojnici mahom navode jedan iza drugoga, onako kako su pristupali popisivaču. Zavičajem iz istih krajeva, poznajući se i otprije međusobno, a našavši se u za njih neuobičajenim okolnostima i daleko od domovine, jednostavno su, ljudski, osjećali potrebu privrženosti i odanosti svojim sumještanima ili „braći po oružju“ iz istog kraja. U primjeru vojnika Radnićeve osobne satnije to se, uz Istrane, svakako može tvrditi i za vojnike iz nekih drugih sredina kao što je to u primjeru Dalmacije Drniš. Riječ je zapravo o vojnicima koji izvorno nisu bili profesionalni, već u svome kraju pripadnici teritorijalnih snaga – cernide ili krajine. Oni su, a to nije rijedak slučaj, na samom kraju opstojanja Serenissime, vrlo učestalo uključivani u profesionalne kopnene snage (ponajprije ipak u pješastvo) i raspoređivani duž mletačke Terraferme odnosno u uporišta u Venetu i neposrednoj blizini samog grada na lagunama. Međutim, kako nije bila riječ o profesionalnim konjanicima, već o teritorijalnim jedinicama, njihovo uključivanje donosilo je problem obučenosti, stvarnog i kvalitetnog poznavanja vojnih vještina, ali i stalno prisutnih trvenja s „pravima“ *Croati a cavallo* koji su se bez sumnje smatrali superiornijima i u vojnoj službi vrjednijima. Otuda i činjenica da je iz osnovnog popisa prekríženo čak 29 vojnika za koje s velikom vjerojatnošću možemo tvrditi da su bili pripadnici cernida. Jesu uopće prispjeli na zbornu mjesto ili su njihova imena samo fiktivno bila predviđena za popunjavanje satnije koja je, poput brojnih drugih, hrvatskim ljudstvom imala zadaću braniti kako Mletke, tako i ostala uporišta Republike svetog Marka duž Veneta, ostaje nam nepoznanica. Sigurno je ipak da čak ako su i sudjelovali odnosno bili unovačeni u Radnićevu osobnu postrojbu, ovi vojnici nisu u njoj djelovali kroz duže vrijeme te se većina njih vrlo brzo (radi već i same činjenice o skorom skončanju Privedre Republike) vratila u svoj kraj.³⁶

Prilikom popisivanja ove osobne satnije pukovnika Antuna Radnića nisu sadržani osobni podatci o vojnicima (dob, statura, boja kose), već samo o njihovim konjima. Otprilike kao i u prethodnim popisima, ovi su hrvatski konjanici pretežito zaduživali dorate, vrance i čilaše, a u manjoj mjeri riđane.

³⁶ O problematici cernida ili krajina uključenih u sastav mletačkih profesionalnih postrojbi vidi u: L. ČORALIĆ, N. MARKULIN, Trogirski plemići Michieli Vitturi, *passim*.

Naposljetku, završimo raščlambu dostupnih biografskih podataka o Antunu Radniću kraćim osvrtom na podatke iz njegova privatnog života, dostupne nam zahvaljujući istraživanjima već više puta citiranog Mladena Andreisa. Antun je bio oženjen (od 1748.) splitskom plemkinjom iz Nehaja Marijom Papali (1731. – 1793.). Njegova je obitelj živjela na području Nehaja, prozvanog prema istoimenoj kuli zapadno od Kaštel Štaflića. Kako je kao visoki časnik često boravio u Zadru, ondje su krštena i njegova djeca. To su: Ivan (oko 1749. – 1757.), Dominika (1751.), Karlo (1753. – 57.), Mate (oko 1757.), Ivan Martin (oko 1760.), Elizabeta (1766.; udana za Andriju Lovrića iz Sinja 1798.), Franjo (rođen i umro 1767.) i Ivana (rođena 1768.). Godine 1793. sinovi Mate i konjanički poručnik i kornet Ivan Martin agregirani su u Veliko vijeće grada Trogira. Kao tamošnji plemići bilježe se i u godini pada Mletačke Republike (1797.).³⁷

Sudbina obitelji Radnić u 19. stoljeću nije bila predmet istraživanja u ovom radu. Prema pisanju davnog, ali i dalje korisnog istraživača povijesti dalmatinskih plemićkih obitelji Carla Georga Friedricha Heyera von Rosenfelda, u trenutku austrijskog priznavanja plemstva 1823. godine spominje se Matija (Mate), čiji je sin bio Antun. Nakon tih saznanja ne raspoložemo uporabljivim podacima o obitelji koja je, od Drniša do Zadra, imala zapaženu i još uvijek nedovoljno istraženu ulogu u vojnoj i društvenoj povijesti toga vremena.³⁸

ZAKLJUČAK

U vrijeme mletačke uprave nad pretežitim dijelom Istre, Dalmacije i Boke kotorske važna je sastavnica pojedinih lokalnih sredina, kao i mletačkih stečevina u cjelini, bila vojna povijest. O toj problematici napisano je pregršt radova i osvijetljeni su brojni izrazito važni čimbenici. Međutim, prebogato gradivo iz Archivio di Stato di Venezia te iz Državnog arhiva u Zadru nije ni približno dovoljno istraženo i ostavlja brojne mogućnosti za istraživanje, raščlambu i znanstvenu prezentaciju. U ovome radu fokusirali smo se na jednu od obitelji koja nije potpuno nepoznata, ali čiji su članovi, iako velikim pregnućima i priznanjima od strane mletačkih vlasti, u historiografiji ipak bili tek samo djelomično obrađeni. Članovi dalmatinske obitelji Radnić podrijetlom, životom i djelovanjem bili su vezani za područja od Dalmatinske zagore (Drniš) do Skradina, Trogira i Zadra. U ovom radu bilježimo ih od kraja 17. stoljeća, točnije

³⁷ M. ANDREIS, *Trogirsko plemstvo*, 261.

³⁸ Carl Georg Friedrich HEYER von ROSENFELD, *Der Adel des Königreichs Dalmatien*, Nürnberg, 1873., 75.

od Morejskog rata, pa sve do prvih desetljeća 19. stoljeća. Radnici su bili zapaženi sudionici mletačko-osmanskih vojnih sukoba, ali i istaknuti časnici i zapovjednici mletačkih profesionalnih postrojbi u mirnodopsko vrijeme. Njihova je poglavita prisutnost u vojnoj povijesti bila vezana za konjaništvo, odnosno elitne mletačke prekojadranske postrojbe *Croati a cavallo*. U navedenim su vojnim snagama Radnici obnašali visoke dužnosti tijekom više pokoljenja, a posebno su, ponajviše zahvaljujući sačuvanom gradivu, bili obrađeni Ivan i njegov sin Antun Radnić, kapetan i na kraju karijere (Antun) pukovnik. U radu je, koliko je to bilo moguće na osnovu postojećih saznanja i istraženosti gradiva, obrađena i njihova uloga u društvenoj povijesti sredina u kojima su djelovali, kao i njihov osobni odnosno obiteljski život i rodbinske veze. Sveukupno se može kazati kako se u ovom radu, koji se nastavlja na prethodna istraživanja prisutnosti i djelovanja dalmatinskih i bokeljskih obitelji u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama, težilo dodatno rasvijetliti i pojasniti još jednu u nizu sastavnica hrvatske vojne povijesti kasnog ranog novog vijeka, ali i hrvatsko-mletačkih odnosa u cjelini.

PRILOG 1. Sastav posade satnije kapetana Ivana Radnića (pukovnika Šimuna Nassija), načinjen u Zadru 1. ožujka 1718. (Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli, b. 825, Cavalleria Croati, Reggimento Colonnello Simeone Nassi, Compagnia Capitan Zuanne Radnich)

1. Kapetan (*Capitan*): Ivan Radnić – dorat
2. Poručnik: (*Tenente*): Nikola Bartanjaca (*Bartagnazza*) – čilaš
3. Kornet (*Cornetta*): Lelio Radnić – čilaš
4. Kaplar (*Caporal*): Petar Bardi – Pavao – vranac
5. Kaplar (*Caporal*): Milan Marković – Marko – čilaš
6. Kaplar (*Caporal*): Ivan Sikanica – Urbo – Novigrad (zadarski) – dorat

Vojnici (*Soldati*):

7. Matija Severić – Stjepan – čilaš
8. Stjepan Ilišević – Miklo – Češka – čilaš
9. Bože Luketin – Franjo – vranac
10. Karlo *d'Ungaria* – Juraj – dorat
11. Mate Punović – Nikola – čilaš
12. Šimun Bogdanić – Bogdan
13. Mihovil Marasović – Toma – čilaš
14. Stjepan Jurlić – Marko – vranac
15. Filip Girić – Marko – dorat
16. Lazo Đalović – Luka – čilaš
17. Zaviša Labarčević – Savo – dorat
18. Petar Vušković – Pavao – dorat

19. Matija Glavić – Petar – Zadvarje – vranac
  20. Andrija Albanese – Ivan – Albanija – dorat
  21. Matija Oštrić – Pavao – Albanija – čilaš
  22. Ivan Carević – Ivan – vranac
  23. Petar Petrović – Petar – Kosovo (kraj Knina) – vranac
  24. Antun Kovačević – Jure – Zagora – vranac
  25. Nikola Plosnić – Ivan – dorat
  26. Antun Vuković – Martin – dorat
  27. Dominik Fuina – Mihovil – čilaš
  28. Petar Jobrić – Pavao – čilaš
  29. Andrija Marasović – Toma – čilaš
  30. Martin Balić – Ivan – dorat
  31. Miho Vučić – Šimun – čilaš
  32. Ivan Klepanović – Petar – vranac
  33. Frane Vuletić – Šimun – dorat
  34. Antun Zoberlić – Šimun – vranac
  35. Martin Šubanić – Nikola – dorat
  36. Toma Tolić – Ivan – čilaš
  37. Ilija Medić – Božo – vranac
  38. Petar Jukić – Mihovil – dorat
  39. Križan Trusić – Vid – Drniš – dorat
- Naknadno dopisan vojnik: Antun Milačić – Ilija – čilaš

PRILOG 2. Sastav posade satnije kapetana Antuna Radnića (pukovnija Tripuna Gregorine), načinjen u Kotoru 1. kolovoza 1786. (Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli, b. 817, Cavalleria Croati, Reggimento Colonnello Triffone Georgina, Compagnia Capitan Antonio Radnich)

1. Kapetan (*Capitan*): Antun Radnić – dorat
2. Poručnik (*Tenente*): Petar Kadičić – dorat
3. Kornet (*Cornetta*): Jakov Lodena – vranac
4. Kaplar (*Caporal*): Marko Sorari – vranac
5. Vodnik (*Marescalco*): Antonio Maraschini – Santo – Verona – dorat
6. Sedlar (*Seller*): Antun Pranić – Petar – Drniš – vranac
7. Kurir (*Forier*): Jakov Prtenjača – Stipan – Polača – dorat
8. Kadet (*Cadetto*): Šime Radnić – Antun – Skradin – čilaš (*leardo*)

Vojnici (*Soldati*):

9. Franjo Ivančević – Antun – Dalmacija – vranac
10. Frane Nađa (*Naggia*) – Ivan – Šibenik – dorat
11. Ivan Božić – Jure – Knin – vranac
12. Nikola Popović – Marko – Split – vranac
13. Nikola Trivić – Ilija – Drniš – vranac

14. Ilija Pivalica – Mate – Vrlika – čilaš
15. Šime Odak – Antun – Kaštel Stari – vranac
16. Jovan Mioković – Marko – Pađane – čilaš
17. Frane Paskvalić – Tripun – Kotor – vranac
18. Josip Radnić – Andrija – Skradin – vranac
19. Jerolim Maschinel – Frane – Istra – vranac³⁹
20. Šimun Žmirić – Ivan – Zadar – vranac
21. Filip Šuljac – Mijo – Žitnić
22. Jakov Paskvali – Frane – Kotor – vranac
23. Toma Podrug – Nikola – Dicmo⁴⁰
24. Mijat Nišević – Nikola – Nin – vranac
25. Dmtar Mrgić – Stipan – Skradin – dorat⁴¹
26. Petar Petković – Antun – Skradin – vranac
27. Josip Galić – Mate – Miljevci – vranac
28. Petar Pontica – Antun – Zadar – dorat⁴²
29. Jakov Nišević – Mate – Nin – dorat
30. Antun Biachi – Petar – Zadar⁴³
31. Pave Nimčević – Mate – Rodaljice – dorat
32. Ivan Babić – Pavao – Vinovo (Donje) – dorat
33. Antun Pranić – Antun – Drniš – dorat
34. Ilija Andrić – Rade – Drniš – dorat
35. Jure Bitunjac – Ivan – Kričke⁴⁴
36. Antun Tarle/Tarlić – Antun – Velušić
37. Pave Barišić – Pave – Kričke
38. Josip Blažević – Ivan – Gorica (?)
39. Sava Uginić – Petar – Markovac

Naknadno dopisani:

1. Kornet (*Cornetta*): Ivan Martin Radnić – vranac
2. Trubač (*Trombetta*): Leonard Literić – Blaž – Zadar – dorat
3. Sedlar (*Seller*): Gasparo Solini – Tomaso – Vicenza – vranac

Vojnici (*Soldati*):

4. Jure Zulović – Obrad – Siverić – dorat⁴⁵
5. Mate Barić – Mijo – Kaštela – vranac⁴⁶
6. Nikola Bianchi – Petar – Zadar – vranac
7. Antun Črnja – Ivan – Istra – dorat

³⁹ Naknadno prekrizhen.

⁴⁰ Naknadno prekrizhen.

⁴¹ Naknadno prekrizhen.

⁴² Naknadno prekrizhen.

⁴³ Naknadno prekrizhen.

⁴⁴ Naknadno prekrizhen.

⁴⁵ Naknadno prekrizhen.

⁴⁶ Naknadno prekrizhen.

8. Ante Vukorep – Mijo – vranac – dorat⁴⁷
9. Pantelija Čopić – Simo – Krka – riđan⁴⁸
10. Božo Marčević – Jovan – Štikovo – dorat⁴⁹
11. Mijo Buleka – Mijo – Kosovo (kraj Knina) – vranac⁵⁰
12. Mario Zozić – Niko – Zadar – vranac⁵¹
13. Ivan Matas – Antun – Mirlović – vranac⁵²
14. Juraj Leva – Ivan – Knin – riđan⁵³
15. Antun Vukorepa/Vukosoza – dorat⁵⁴
16. Nikola Jurčev – Antun – Kaštela – vranac⁵⁵
17. Toma Kravar – Antun – Drniš – vranac
18. Frane Lombardić – Ivan – Imotski – vranac
19. Alberto Ugolini – Dominik – Knin
20. Zuanne da Riva – Antonio – Mletci⁵⁶
21. Jakov Koić – Ivan – Mirlović – dorat
22. Jure Glujić – Ivan – Žitnić – dorat⁵⁷
23. Saverio Lepur – Cezar – dorat
24. Nikola Simonić – čilaš⁵⁸
25. Antun Ugrinić – vranac
26. Antun Alduk – Nikola – vranac
27. Petar Brailo – Jure – Drniš – dorat⁵⁹
28. Ante Maretić – Marko – Drniš – dorat
29. Antun Brailo – Jure – Trbounje
30. Jakov Radinović – Lazo – Golubić – vranac
31. Ante Puljac – Petar – Kaštel Stari – čilaš
32. Ivan Pranić – Pavao – Drniš – dorat
33. Jakov Mangarini – Josip – Zadar – vranac
34. Ivan Milić – Ivan – Zadar – dorat
35. Mate Smiljanović – Božo – Kosovo (kraj Knina) – dorat
36. David Renić – Mihajlo – Kosovo (kraj Knina)
37. Dominik Markesinović – Ivan – Knin

⁴⁷ Naknadno prekrizhen.

⁴⁸ Naknadno prekrizhen.

⁴⁹ Naknadno prekrizhen.

⁵⁰ Naknadno prekrizhen.

⁵¹ Naknadno prekrizhen.

⁵² Naknadno prekrizhen.

⁵³ Naknadno prekrizhen.

⁵⁴ Naknadno prekrizhen.

⁵⁵ Naknadno prekrizhen.

⁵⁶ Naknadno prekrizhen.

⁵⁷ Naknadno prekrizhen.

⁵⁸ Naknadno prekrizhen.

⁵⁹ Naknadno prekrizhen.

PRILOG 3: Sastav posade osobne satnije pukovnika Antuna Radnića, načinjen u Mletcima 31. prosinca 1796. (Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli, b. 826, Cavalleria Croati, Reggimento Colonnello Antonio Radnich, Compagnia propria Colonnello Antonio Radnich)

1. Pukovnik (*Colonnello*): Antun Radnić – čilaš
2. Poručnik (*Tenente*): Vicko Pasini – vranac
3. Kornet (*Cornetta*): Ivan Dominik Sfachiotto – vranac
4. Kadet (*Cadetto*): Nikola Vlaso – Stalio – dorat⁶⁰
5. Kaplar (*Caporal*): Ludovik Gaetani – Pave – vranac
6. Kaplar (*Caporal*): Karlo Plasogat – Antun – vranac
7. Vodnik (*Marescialco*): Antun Marchesini – Santo – Verona – čilaš⁶¹
8. Sedlar (*Seller*): Filip Guđarović (*Gugiarovich*) – Ivan – čilaš
9. Kurir (*Forier*): Frane Jurić – Petar – Skradin – vranac
10. Trubač (*Trombetta*): Ivan Brunelli – Antun – čilaš

Vojnici (*Soldati*):

11. Vid Marčić – Mijat – dorat
12. Mate Dešković – Petar – Omiš – dorat
13. Petar Dešković – Mate – Omiš – vranac
14. Petar Mirčeta – Pave – Vrlika – vranac
15. Ivan Babić – Pave – Imotski – čilaš
16. Petar Brailo – Jure – Drniš – čilaš
17. Antun Brailo – Jure – Drniš – dorat⁶²
18. Mate Bradić – Mate – Klis – vranac
19. Petar Puić/Puljić – Lazo – Imotski – dorat
20. Mate Raić – Frane – Zagora – dorat
21. Frane Suprag – Šimun – vranac⁶³
22. Ivan Ricedonić – Petar – Istra – vranac
23. Petar Manzoni – Vicko – Split – čilaš
24. Petar Grgić – Grgo – dorat
25. Frane Zubranić – Frane – Zadar – dorat⁶⁴
26. Petar Milić – Brne – čilaš
27. Antun Zubar – Frane – dorat
28. Frane Santi – Josip – čilaš
29. Frane Rušić – Matija – dorat
30. Ivan Krstitelj Agostini – čilaš
31. Toma Frakanelić – Marko Antun – vranac⁶⁵

⁶⁰ Naknadno prekrizhen.

⁶¹ Naknadno prekrizhen.

⁶² Naknadno prekrizhen.

⁶³ Naknadno prekrizhen.

⁶⁴ Naknadno prekrizhen.

⁶⁵ Naknadno prekrizhen.

32. Bernard Gattesco – Josip – dorat⁶⁶
33. Karlo Dešković – Mate – Omiš – dorat
34. Luigi Baroncin – Franjo – Istra – čilaš
35. Juraj Tiozzi – Antun – *Schiavonia* – čilaš⁶⁷
36. Nikola Grego – Andrija – Pula – dorat⁶⁸
37. Petar Getti – Marko – Istra – dorat
38. Petar Graselli – Ivan – Poreč – vranac
39. Joakim Benvenuti – Petar – Kopar – vranac⁶⁹
40. Matija Pahor – Antun – Piran – vranac⁷⁰
41. Luigi Sprochen – Ivan – Piran – vranac⁷¹
42. Ivan Saoro – Antun – Rovinj – riđan
43. Antun Meneghello – Antun – Poreč – riđan
44. Antun Menini – Ivan – Istra – vranac
45. Lazar Borio – Jerolim – Kopar – dorat⁷²
46. Antun Bugnera – Santo – Umag – vranac⁷³
47. Gaetan Burdin – Antun – Stari Grad – dorat⁷⁴
48. Bonaventura Lazzari – Stjepan – *Schiavonia* – dorat
49. Josip Antonović – Grgur – Marčana – vranac⁷⁵
50. Josip Radin – Bartol – Istra – dorat
51. Ivan Schiavoncin – Dominik – Istra – dorat
52. Franjo Donato – Vicko – Zadar – vranac⁷⁶
53. Franjo Minetić – Franjo – Istra – vranac
54. Bartol Maržić/Maršić – Božo – Istra – vranac⁷⁷
55. Andrija Fauritto – Franjo – Istra – dorat⁷⁸
56. Gaetan Pasini – Vicko – čilaš⁷⁹
57. Matija Putešić – Frane – vranac⁸⁰
58. Lovro Gelsomnić – Bartol – Istra – vranac
59. Ivan Kažotić – Antun – Trogir – vranac⁸¹

⁶⁶ Naknadno prekrizhen.

⁶⁷ Naknadno prekrizhen.

⁶⁸ Naknadno prekrizhen.

⁶⁹ Naknadno prekrizhen.

⁷⁰ Naknadno prekrizhen.

⁷¹ Naknadno prekrizhen.

⁷² Naknadno prekrizhen.

⁷³ Naknadno prekrizhen.

⁷⁴ Naknadno prekrizhen.

⁷⁵ Naknadno prekrizhen.

⁷⁶ Naknadno prekrizhen.

⁷⁷ Naknadno prekrizhen.

⁷⁸ Naknadno prekrizhen.

⁷⁹ Naknadno prekrizhen.

⁸⁰ Naknadno prekrizhen.

⁸¹ Naknadno prekrizhen.

60. Antun Tajapetrović – Anđelo – Istra – vranac⁸²
61. Antun Karminatović – Ivan Krstitelj – Istra – vranac⁸³
62. Santo Pozeborić – Ivan – Istra – dorat⁸⁴
63. Marko Sfachiotto – Nikola – Zadar – dorat⁸⁵
64. Dominik Pirka – Krstitelj – Pula – vranac⁸⁶
65. Dominik Rogoščić – Matija – Fažana – dorat⁸⁷
66. Filip Modena – Jakov – čilaš⁸⁸

Naknadno dopisani:

1. Timpanist (*Timpanista*): Antonio Salsi – Pietro – Mletci – vranac⁸⁹
2. Kapelan (*Cappellano*): Šimun Perić – vranac

Vojnici (*Soldati*):

3. Luigi Moretti – Antonio – vranac
4. Franjo Petrović – Božo – dorat
5. Ivan Krstitelj Fažolić – Bartol – čilaš
6. Ivan Amat – Vicko – Trogir – vranac
7. Ivan Dobrić – Ivan – Trogir – vranac
8. Josip Vuletić – Damjan – Trogir – vranac
9. Damjan Vuletić – Ivan – Trogir – vranac⁹⁰
10. Antun Vecchi – Leonard – vranac
11. Luigi Marchetti – Bartol – Istra – vranac
12. Jerolim Skanfurlić – Josip – Istra – vranac
13. Marko Jubilatić – Josip – Istra – dorat
14. Dominik – Foskolić – Antun – Istra – dorat
15. Andrija Kanelić – Ivan – Istra – vranac

⁸² Naknadno prekrizhen.

⁸³ Naknadno prekrizhen.

⁸⁴ Naknadno prekrizhen.

⁸⁵ Naknadno prekrizhen.

⁸⁶ Naknadno prekrizhen.

⁸⁷ Naknadno prekrizhen.

⁸⁸ Naknadno prekrizhen.

⁸⁹ Naknadno prekrizhen.

⁹⁰ Naknadno prekrizhen.

IZVORI I LITERATURA

IZVORI:

- Republika Hrvatska, Državni arhiv u Zadru, Generalni providuri za Dalmaciju i Albaniju (HR-DAZD-1-GPDA).
- Repubblica Italia, Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli (RI-ASVe-0715, Inquisitori ... pubblici ruoli).

LITERATURA:

- ANDREIS, Mladen, *Trogirsko plemstvo do kraja prve austrijske uprave u Dalmaciji (1805.)*, Trogir, 2006.
- BABIĆ, Ivo, *Skradin i njegovo područje u prošlosti*, Skradin, 1986.
- ČORALIĆ, Lovorka, Mletački pukovnik Ivan Krapović iz Maina (prva polovica 18. stoljeća), *Arhivski zapisi*, god. 18, br. 2, Cetinje, 2011., 81 – 106.
- ČORALIĆ, Lovorka, Od zapovjednika hrvatske konjice do gorljivih autonomaša – šibenska obitelj Fenzi (XVII. stoljeće – početak XX. stoljeća), *Povijesni prilozi*, god. 30, br. 41, Zagreb, 2011., 203 – 231.
- ČORALIĆ, Lovorka, Mletački časnik Nikola Visković i sastav vojnoga ljudstva njegove prekomorske pukovnije početkom 18. stoljeća, *Historijski zbornik*, god. LXV, br. 2, Zagreb, 2012., 365 – 385.
- ČORALIĆ, Lovorka, Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. – 1734.) – pukovnik hrvatske lake konjice (*Cavalleria Croati*), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 54, Zagreb – Zadar, 2012., 125 – 145.
- ČORALIĆ, Lovorka, Zadarski patricij Šimun Nassi – pukovnik hrvatskih konjanika u mletačkoj vojsci (početak 18. stoljeća), *Povijesni zbornik – godišnjak za kulturu i povijesno naslijeđe*, god. 4, br. 5, Osijek, 2012., 7 – 31.
- ČORALIĆ, Lovorka, Zadarski patricij Lujo Detriko (1672. – 1749.) – zapovjednik hrvatske konjice (*Cavalleria Croati*), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 32, Zagreb, 2014., 99 – 129.
- ČORALIĆ, Lovorka, Albanski vojnici u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Povijesni prilozi*, god. 37, br. 54, Zagreb, 2018., 183 – 214.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Andrija Mladinić i Mihovil Anđelo Filiberi – časnici postrojbe *Croati a cavallo* (iz društvene i vojne povijesti Dalmacije u XVIII. stoljeću), *Povijesni prilozi*, god. 28, br. 37, Zagreb, 2009., 247 – 282.

- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Od afričke obale do dalmatinske prijestolnice – mletački general Marko Antun Bubić (1735. – 1802.), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 28, Zagreb, 2010., 139 – 172.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Kotorski plemići Frano Buća, Gabrijel Vraćen i Nikola Paskvali – časnici mletačkih prekojadranskih vojnih postrojbi (prva polovica XVIII. st.), *Povijesni prilozi*, god. 31, br. 42, Zagreb, 2012., 249 – 273.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Peraštanin Tripun Štukanović (+ 1769) – pukovnik mletačkih oltramarina, *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 50, Zagreb – Dubrovnik, 2012., 385 – 410.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Hrvatski vojnici u posljednjim danima Mletačke Republike – kapetan Nikola Bolica i njegovi *Fanti oltramarini*, u: *Ascendere historiam. Zbornik u čast Milana Kruheka*, ur. Marija Karbić, Hrvoje Kekez, Ana Novak i Zorislav Horvat, Zagreb, 2014., 197 – 208.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Pukovnici, bojnici, kapetani – časnici iz kaštelanske obitelji Kumbat u službi Mletačke Republike (18. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 57, Zagreb – Zadar, 2015., 145 – 183.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Jerolim Smeća – pukovnik mletačkih prekomorskih pješačkih postrojbi (druga polovica 18. stoljeća), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 59, Zagreb – Zadar, 2017., 289 – 314.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Kotoranin Tripun Gregorina (1719-1791) – pukovnik hrvatskih konjanika (*Croati a cavallo*), *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 55/2, Zagreb – Dubrovnik, 2017., 375 – 406.
- ČORALIĆ, Lovorka, MARKULIN, Nikola, Kotorski plemić Benedikt Paskvali (1704. – 1790.) – zapovjednik mletačkih prekomorskih pješačkih postrojbi, *Acta Histriae*, god. 26, sv. 2, Koper, 2018., 393 – 428.
- ČORALIĆ, Lovorka, MARKULIN, Nikola, Šibenski plemić Mihovil Zavorović – zapovjednik mletačkih pješačkih postrojbi u završnim desetljećima 18. stoljeća, u: *Zbornik Šibenik od prvog spomena*, ur. Iva Kurelac, Šibenik – Zagreb, 2018., 301 – 317.
- ČORALIĆ, Lovorka, MARKULIN, Nikola, Vojni inženjer Antun Marković (u. 1767.) i njegova pješačka pukovnija, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 60, Zagreb – Zadar, 2018., 167 – 204.

- ČORALIĆ, Lovorka, MARKULIN, Nikola, Kotorski plemić i zapovjednik mletačkih prekomorskih pješaka Stjepan Buća i sastav njegove pukovnije (prva polovica 18. stoljeća), *Povijesni prilozi*, god. 38, br. 56, Zagreb, 2019., 261 – 294.
- ČORALIĆ, Lovorka, MARKULIN, Nikola, Trogirski plemići Michieli Vitturi – visoki časnici mletačkih prekomorskih kopnenih postrojbi u drugoj polovici 18. stoljeća, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 61, Zagreb – Zadar 2019., 361 – 405.
- ČORALIĆ, Lovorka, PRIJATELJ PAVIČIĆ, Ivana, Prilog poznavanju djelovanja graditeljske obitelji Scotti (crkva sv. Grgura u Lepenicama u trogirskoj zagori), *Croatica christiana periodica*, god. XXVI, br. 49, Zagreb, 2002., 137 – 145.
- GRGIĆ, Ivan, Obnova vlasteoske općine u Skradinu 1706. godine, *Zadarska revija*, br. 2, Zadar, 1958., 152 – 153.
- HEYER VON ROSENFELD, Carl Georg Friedrich, *Der Adel des Königreichs Dalmatien*, Nürnberg, 1873.
- KOSOR, Karlo, Drniš pod Venecijom (Prilog poznavanju prošlosti Drniša), *Kačić. Zbornik Franjevačke provincije Presv. Otkupitelja*, sv. 7, Split, 1975., 5 – 79.
- KOSOR, Karlo, Drniška krajina za turskoga vladanja, *Kačić. Zbornik Franjevačke provincije Presv. Otkupitelja*, sv. 11, Split, 1979., 125 – 194.
- MARKULIN, Nikola, *Mletačka vojna organizacija u Dalmaciji i Boki od Morejskog rata (1684. – 1699.) do Požarevačkog mira 1718.* (doktorska disertacija, Sveučilište u Zadru), Zadar, 2015.
- PERA, Jakov, *Povijest Kaštel Štafilića*, Kaštela, 1997.

Lovorka ČORALIĆ

DALMATIAN FAMILY RADNIĆ IN THE MILITARY HISTORY OF
DALMATIA (17th - 18th CENTURY)

SUMMARY

The central issue of this paper was the analysis of archival material and historiographical data relating to the Dalmatian family Radnić, its origins and role in the military history of Dalmatia, and the broader area of Venetian acquisitions from the late 17th to late 18th century. The analysis is based on research of the material kept in the Archivio di Stato di Venezia (Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli fund) and the State Archives in Zadar (the holdings of the General Providuri of Dalmatia and Albania). Based on the above material, the first beginnings are found of a concrete mention of families in Venetian sources (late 17th century). Information is also revealed about their further involvement in Venetian overseas ground troops, primarily those related to the cavalry, elite troops known as Cavalleria Croati or Croatia a cavallo. The paper follows the activities of individual family members in the Venetian army (primarily in the cavalry) in chronological order. Special attention is paid to Captain Ivan (c. 1680 - 1756), active during the Second Morean War, and his son Antun (1723 - 1799). They achieved the rank of colonel at the very end of the Venetian Republic. In this context, along with data on their promotion, a detailed analysis of the composition of the companies they personally commanded is given, and the native origin of their military personnel is pointed out.

In conclusion it is highlighted that the Radnićs, so far little known and generally not seriously treated in historiography, were among Dalmatian families that deserve closer research. This ultimately would shed additional light on some lesser-known facts from the military and social history of Dalmatia and Venetian-Dalmatian relations in the last centuries of the early modern age.

Appendices at the end of the paper also contain lists of the composition of their companies, made according to the material from the Archivio di Stato di Venezia.

Keywords: Radnić family, Dalmatia, Venetian Republic, military history, early modern age.